

PERIODICALS

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 08-21-2019

ŠIAME NUMERYJE:

Šaunieji „žiogai“ skraido po pasaulį – 6 psl.

Apie nutrūkusią šeimos gijų raišiojimą – 10 psl.

DRAUGAS

Mano laikraštis nuolatinis, patikimas, mus rišantis.

Pirmas žingsnis pergalės link

BNS nuotr.

Rugpjūčio 21 d. Lietuvos Respublikos Seimas priėmė Seimo rinkimų įstatymo pataisas, kuriomis nutarta sukurti teisinės prielaidas sudaryti Pasaulio lietuvių vienmandatę rinkimų apygardą. Už naujas nuostatas balsavo 88 Seimo nariai, prieš – 4, susilaikė 14 parlamentarų.

Pagal priimtus pakeitimus, Pasaulio lietuvių vienmandatę rinkimų apygardą bus sudaroma tuo atveju, kai paskutiniuose rinkimuose dalyvavusių ir LR diplomatinėse atstovybėse ir konsulinėse įstai-

gose balsavusių užsienyje esančių rinkėjų skaičius, kuris nustatomas iki Seimo rinkimų likus vieneriems metams, bus didesnis negu 0,9 vidutinio rinkėjų visose vienmandatėse rinkimų apygardose skaičiaus. O kitose valstybėse esantys LR piliečiai bus įrašomi į Pasaulio lietuvių vienmandatės rinkimų apygardos rinkėjų sąrašą.

Jeigu bus sudaroma Pasaulio lietuvių vienmandatę rinkimų apygarda, šios apygardos rinkimų komisijos funkcijas privalės vykdyti Vyriausioji rinkimų komisija. Pasak šio pasiūlymo iniciatorių, tokiu būdu

Pasak Pasaulio Lietuvių Bendruomenės (PLB) pirmininkės **Dalios Henke**, užsienyje šiuo metu gyvena apie 300 tūkst. balsavimo teisę turinčių Lietuvos piliečių. PLB atskiros apygardos laukianti daugiau nei dešimtmetį.

skatinamas užsienyje gyvenančių Lietuvos piliečių pilietinis aktyvumas, išitraukimas į politinį Lietuvos gyvenimą, užtikrintas sklandesnis ir efektyvesnis jų, kaip rinkėjų, atstovavimas, nes jie atskiroje vienmandatėje apygardoje galės rinkti juos atstovaujantį Seimo narį.

Šiuo metu užsienyje balsuojantys Lietuvos Respublikos piliečiai yra įtraukiami į Naujamiesčio vienmandatės rinkimų apygardos rinkėjų sąrašus ir atskiros vienmandatės Seimo rinkimų apygardos neturi.

LR Seimo inf.

Argentinios lietuvių draugija „Nemunas“ atšventė 110 metų sukaktį

Berisso draugijos „Nemunas“ nariai rugpjūčio 17 dieną atšventė iškilmingai ir smagiai – su tautiniais šokiais ir dalyvavimu miesto šventėje „Tierra de Inmigrantes“

Nuotraukos iš FB

Seniausia Pietų Amerikoje Argentinios lietuvių bendruomenė – 1909 metais Berisso mieste įkurta draugija „Nemunas“ rugpjūčio 17 dieną paminėjo 110-ąją gimtadienį. Visi šios bendruomenės nariai jau gimę Argentinoje, tačiau lietuvių kalbą, valgius ir kitus papročius per šimtmetį išsaugojo, perduodami visa tai puoselėti savo vaikams, anūkams ir proanūkiams – jau ketvirtos ir penktos kartos Argentinios lietuviams.

„Draugas“ šių metų birželio 29 dienos numeryje jau rašė apie draugijos „Nemunas“ veiklą. Jos lyderis, lietuviškai kalbantis 36-erių Juan Ignacio Kalvelis pasa-

kojo, jog jo karta yra labai susidomėjusi savo lietuviška kilme. Prie to prisideda Berisso imigrantų šventės, kuriose dalyvauja ir čia gyvenantys lietuvių kilmės miestelio gyventojai.

Šios šventės tęsiasi visą mėnesį, ir įtraukia visą miestą. Todėl jaunimas nori jungtis į emigrantų klubus ir draugijas, kad galėtų šokti ir dainuoti šiose šventėse. Per pastaruosius keliolika metų mokyti lietuvių kalbos į Vasario 16-osios gimnaziją Vokietijoje išvyko 25 jaunuoliai, „Nemuno“ draugijos nariai (didžioji dalis jų – lietuviškai nemokančių tėvų vaikai). Tai yra daugiau nei iš viso Buenos Aires miesto.

– 2 psl.

Neužmiršk tau padarytų paslaugų, bet pamiršk savo padarytasias – Publius Syrus

NUOMONĖS IR KOMENTARAI

Lietuvių kilmės klausimas ir simpoziumas

JERONIMAS TAMKUTONIS

Kalbų mokslininkai sutaria, kad lietuvių kalba yra viena iš seniausių gyvųjų, vartojamų kalbų. Kai kurie mokslininkai net teigia, kad lietuvių kalba yra senesnė už lotynų ir senovės graikų kalbas. Kas stebėtina, kad lietuvių kalba senovėje buvo daug plačiau paplitusi. Patys aukščiausi Europos kalnai – Alpės turi lietuvišką pavadinimą. Kopiant į kalnus, oras retėja ir darosi sunkiau kvėpuoti – pradedama alpti, nuo ko ir kilo pats kalno pavadinimas. Įdomu, kad du dabartinių valstybių vadai, JAV ir Rusijos, turi lietuviškai skambančias pavardes. JAV prez. Trump primena lietuvišką pavardę Trumpa, o Rusijos Putin – mažą dekoratyvinį medį. Deja, lietuvių kalbos senumas mums mažai ką tepasako apie lietuvių kilmę. Tai yra klausimas, kuris mane domino daugelį metų. Užuo-minos, kad lietuviai yra atsikėlę iš Indijos arba romėnų atskala, nėra rimti atsakymai į lietuvių kilmės klausimą. Po daugelio metų darbo aš jaučiuosi suradęs atsakymą į šį klausimą, bet jo viešinimas nėra lengvas dalykas, nes reikia grįžti į senovės istoriją ir sekti jos šimtmečių vingius.

Turėdamas po ranka didžiulę istorinių faktų ir informacijos skryniją *Enciclopaedia Britannica*, aš daugelį metų ją varčiau, skaitydamas Europos tautų senovės istorijas ir ieškodamas žinių apie lietuvių kilmę. Po kurio laiko mano dėmesys sustojo prie graikų vadinamų „keltoi“ genčių, kurios nuo akmens amžiaus gyveno vidurinio Dunojaus slėnyje. Čia prisiminė ir senovinės lietuvių dainos, kuriose Dunojus yra minimas su tokiau pat prisirišimu ir artumu kaip ir čia pat esantis Nemunas.

*Siuntė mane motinėlė į Dunojų vandenėlio...
Anoj pusėj Dunojėlio pievelė žaliovo
grėbė pulkas merguželių, grėbdamos dainavo...*

Einant amžiams, keltai plito, o daugiausia jų iš savo lopšio kėlėsi į vakarus, į dabartinės Prancūzijos teritoriją. Sekant istoriją, mums atsiveria keltų azartiškas išplitimas. Iš Prancūzijos, kurią keltai visą užėmė, keltų giminė *bretones* persikėlė į didelę salą, esančią į vakarus nuo Prancūzijos ir davė šiai salai Britanijos vardą. Mažesnė keltų gentis persikėlė į gretimai esančią mažesnę salą, dabar vadinamą Airija. Per Pirėnų kalnus persikėlė keltai apsigyveno šiaurinėje Ispanijoje. Persikėlę per Alpių kalnus, jie apsigyveno vidurinėje (transpadana) ir šiaurinėje (cisalpina) Italijoje. Slinkdami į rytus Dunojaus vaga, keltai pasiekė rytų Europą, sudarydami taip vadinamą keltų-skittų grupę. Visas pietinis Baltijos jūros krantas, nuo Danijos vakaruose, ligi Rygos įlankos rytuose, buvo apgyvendintas keltų genčių.

Nors keltai buvo užėmę visą Prancūziją, jie nesukūrė savo valstybės. Pasinaudodamas keltų genčių kivirčiu, Cezaris lengvai nugalėjo keltus Prancūzijoje, Romėnai keltus vadino galais, o visą Prancūziją – Galija. Vėliau romėnai taip pat išsilaipino Britanijoje, užimdami beveik visą salą. Romėnų atnešta santvarka patiko keltams Prancūzijoje ir jie

greit asimiliavosi, priimdami jų kalbą.

Griūvant Romos imperijai, keltų gyvenimas visuose kraštuose taip pat keitėsi. Atėjo nauji užkariautojai. Keltai beveik dingo iš istorijos. Germanų giminė frankai, gyvenanti Vokietijoje, užėmė Prancūziją, anglo-saksai – Britaniją, germanai – vidurio Europą. Keltų gyvenamas pietinis Baltijos jūros krantas susilaukė skaudaus likimo. Istorijai nežinomumu laikotarpiu gotai iš Švedijos apsigyveno Vyslos deltoje, tuo perkirsdami vientisinį keltų apgyvendintą pajūrį ir atskyrę jo rytinę dalį nuo vakarų. Germanų gentys iš Skandinavijos užplūdo jos vakarinę dalį; Pomeranija tapo germanų ir lenkų ginčo objektu. Rytinė dalis, tarp Vyslos ir Nemuno, apgyvendinta prūsų, XIII a. buvo užkariauta Kryžiuočių ordino. Už prūsų paliko, vokiečių puolamos, lietuvių ir latvių gentys.

Naujai skelbiamos idėjos turi būti plačiai pa-

skleistos, kad jas jų sričių specialistai gerai išnagrinėtų. Neužtenka vien pasakyti, kad „nuo jūros eina mūsų žemė, iš amžių kyla mūsų tauta“. Lietuvių kilmės klausimas čia nėra išimtis. Šį rudenį Lietuvoje ruošiamas simpoziumas būtų gera proga tai paviešinti ir istorikams panagrinėti čia keliamas mintis.

Deja, „Draugo“ skelbiamame pranešime apie simpoziumą nėra pateikta jo organizacinio komiteto narių iš Čikagos nei adresų, nei telefono numerių. Čikagos telefonų knygoje taip pat neradau jų adresų. Kadangi esu garbingo amžiaus (daugiau nei 90 m.), aš negalėsiu vykti į simpoziumą; aš taip pat nesinaudoju internetu, tad spauda lieka vienintelė priemonė šiai idėjai platinti.

Man atrodo, kad lietuvių kilmės klausimas yra rimtas ir svarbus dalykas, kuriuo turėtų domėtis lietuviai, nes beveik visi vakarų europiečiai yra mūsų giminės.

„Nemunas“ atšventė 110 metų sukaktį

Atkelta iš 1 psl.

LRT laidoje „Kultūros diena“, parodytoje vakar, trečiadienį, rugpjūčio 21 dieną, pasakojama apie kai kuriuos šios draugijos narius. Alfonso Markus, kaip ir visi draugijos „Nemunas“ nariai, gimė Argentinoje. Lietuvoje per visus 80 gyvenimo metų iki šiol niekada nesisvečiavo. Tėvų gimtąjį kraštą pažįsta tik iš kitų pasakojimų ir fotografijų. Kalbėti lietuviškai išmoko vaikystėje, nes su tėvais kalbėdavo jų gimtąja kalba. Tėvai Alfonsą išmokė lietuviškai kalbėti, o jis, būdamas vyresnis, savo tėvus išmokė lietuviškai rašyti.

Berissas – 80 kilometrų nuo Argentinos sostinės, Buenos Aires, esantis miestas. Šiame mieste prieš 110 metų ir įsikūrė pirmoji lietuvių bendruomenė Pietų Amerikoje, pavadinta „Vargdienis“, vėliau ji pavadinta lietuvišku vardu „Nemunas“ (beje, LR Seimo internetinėje svetainėje nurodoma, kad visos Argentinos Lietuvių Bendruomenė – ALB įsikūrė 1950 metais).

Į Berisą būdavo išsiunčiama dauguma į Argentiną atvykusių emigrantų, nes čia, tuo metu prestižinėje New Yorko gatvėje, veikė dvi didelės mėsos įmonės, kurioms reikėjo darbininkų. Lietuviai ir kiti Rytų Europos emigrantai, kaip įpratę prie šaltesnio klimato, būdavo įdarbinami mėsos šaldymo skyriuje. Kasdien į darbą jie keldavosi šeštą rytą. Šalia namų darželiuose augindavo ne tik rūtas, bet ir daržoves, turėdavo naminių paukščių. Ir kas savaitę svečiuodavosi vienas pas kitą.

Argentinos lietuvė Irene Andrunavičius pasakojo, kad lietuviai, eidami vieni pas kitus, visuomet atrodė išsipustę tarsi į šventę: „Lietuviai giedodava, šokdama – viskas gerai, viskas gražiai, visada linksmai mislydava apie Lietuvą. Lietuva visada buvo unt minties lietuvių. Mes kasdien kalbėdavome su mama apie Lietuvą, kaip jie joje gyvendavo, ką darydavo. Tik apie parvažiavimą į Lie-

tuva nekalbėdavome, atminti, kokie tai laikai. Mano tėvai susitiko Argentinoje, čia susituokė 1937 m. O paskui atėjo tokie laikai, kai negalėjo galvoti apie grįžimą į Lietuvą iš naujo.”

Šiuo metu Argentinoje yra septynios lietuvių draugijos. Dauguma jų narių – trečios ar ketvirtos kartos lietuviai, tarpukariu čia atvykusių lietuvių vaikiai, anūkai ir proanūkiai, visi jau gimę Pietų Amerikoje, kalbą ir papročius, o pirmiausia – meilę lietuvių tautiniams šokiams – perėmę iš savo tėvų ir senelių.

Šiuo metu bendruomenės šventės neįsivaizduojamos be lietuviškų tautinių šokių, dainų, taip pat ir lietuviško maisto – virtinių, kuriuos vadina „varienikiais“ ir kugelio. Tokio, kokį išmokė kepti senieji lietuviai – be mėsos ir iš šiaudelių tarkuotų bulvių. Tiek metų gyvuojanti „Nemuno“ veikla, panašu, žada gyvuoti ir dar ne vieną dešimtmetį.

LRT ir „Draugo“ inf.

Juan Ignacio Kalvelis tvirtina, kad dalyvauti „Nemuno“ veikloje nori nemažai jaunų žmonių.

DRAUGAS

(USPS-161000)
THE LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWSPAPER

Published on Tuesday, Thursday
and Saturday
except legal Holidays, Jan. 2nd, and Dec. 26th by
the Lithuanian Catholic Press Society,
4545 W. 63rd Str., Chicago, IL 60629-5532.
Tel.: 773-585-9500. Fax.: 773-585-8284
Periodical class postage paid at Chicago, IL
and additional mailing offices.
Subscription Rates: \$150.00.

GARBĖS PRENUMERATA \$250.00

JAV – metams \$150.00 • 1/2 metų \$80.00 • 3 mėn. \$57.00
Pirma klase – \$340.00 • kartą per savaitę \$240.00
[Kanada] – metams \$390.00 (USD) • 1/2 metų \$210.00 (USD) • 3 mėn. \$110.00 (USD)
[Lietuvą paprastu paštu] – metams \$120.00 • 1/2 metų \$66.00
Internetinė prenumerata – metams \$99.00

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA

JAV metams \$95.00 • 1/2 metų \$70.00 • 3 mėn. \$48.00
[Kanada] – metams \$150.00 (USD) • 1/2 metų \$120.00 (USD) • 3 mėn. \$75.00 (USD)
[Lietuvą] – metams \$70.00

Mažindami pašto išlaidas, prenumeratos kvitų nesiunčiame. „Draugo“ prenumerata yra mokama iš anksto.
Administracija dirba kasdien nuo 9:00 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
Redakcija dirba kasdien nuo 8:00 iki 4:00, šeštadieniais nedirba.

Administracija –
skelbimai@draugas.org, administracija@draugas.org

Reklama – Audronė Kižytė,
audreykizys@gmail.com, 630-805-1404

Vyriausioji redaktorė –
Ramunė Lapas
vyr.redaktore@gmail.com

Redaktorė –
Virginija Petruskienė

Techninis redaktorius –
Jonas Kuprys

Korektorė –
Dalia Sokienė

Už skelbimų turinį ir kalbą neatsakome.
Straipsnių autorių nuomonė nebūtinai sutampa su redakcijos nuomone.

Atstovavusi laisvam lietuviškam žodžiui pasaulyje (2)

Lietuvių žurnalistų
sąjungos veikla
Vokietijoje, JAV ir kitur

Tęsinys. Pradžia – rugpjūčio 22 d. numeryje

Sunkumai kuriantis už Atlanto

Nors visi Lietuvių ŽS antrosios valdybos nariai, išskyrus Julijoną Būtėną, apsigyveno JAV, organizacijos veikla ilgam apmirė. Priežasčių buvo daug. Trečioji lietuvių emigracijos banga gyveno naujakurstės ir prasigyvenimo rūpesčiais. Čia, kaip ir 1945 m. Vokietijoje, naujosios išeivijos organizacijų tinklas tik formavosi. Lietuvių aktyvas pasisklido didžiulėje šalyje, susirinkti tapo sudėtinga, teko pasikliauti to meto nuotolinio bendravimo priemonėmis – paštu ir telefonu. Natūralu, kad iš pradžių pradėjo burtis atskirų didmiesčių – Čikagos, Detroito, Clevelando, New Yorko – ir kiti skyriai, kurie vėliau jungėsi.

Antrojo suvažiavimo išrinktai vadovybei nerodant gyvybės ženklų, iniciatyvos ėmėsi New Yorke susitelkęs žurnalistų būrelis, visų pirma Mato Šalčiaus brolienas Algimantas (Almus) Šalčius.

Šis būrelis, pasivadinęs Lietuvių ŽS skyriumi, išsirinko valdybą, kurią sudarė Vytautas Gedgaudas, Albinas Gražiūnas, Salomėja Narkeliūnaitė, Domas Penikas ir A. Šalčius. Šveinfurtiškės valdybos pirmininkas A. Merkelis paragino skyrių imtis iniciatyvos atkurti Lietuvių ŽS, tai jis ir padarė. Visų pirma skyriaus valdyba pasivadino reorganizacine komisija. Pasikvietusi į pagalbą V. Rasteni, ji parengė reorganizavimo taisykles, pakoregavo įstatus, užregistravo 161 narį. 1953 m. į Amerikoje atkurtos Lietuvių ŽS Centro valdybą (CV) išrinkti visi reorganizacinės komisijos nariai, o V. Rastenis – pirmi-

Šeštoji (1967–1971) CV. Sėdi V. Selenis, V. Alantas, V. Mingėla; stovi J. Gaižutis, A. Nakas ir P. Torūta. Nėra A. Gintnerio. „Pranešėjo“ nuotr.

ninku. Etikos taisyklių pagrindu pasirinktas Amerikos redaktorių sąjungos 1923 m. priimtas „Žurnalistikos etikos kodeksas arba kanonai“. Anglų kalba išspausdinta trumpa Lietuvos spaudos istorija, atkreipiant JAV ir kitų laikraštinių dėmesį į ypatingą lietuvių spaudos padėtį ir prašant jai palankumo. Buvo pasiūlyta rengti žurnalistikos kursus. Sulaukusi narių abejingumo (į išsiųstą anketą atsakė 17 proc. narių, 1 dolerio metinį nario mokestį susimokėjo tik 11 asmenų), valdyba greitai nuleido rankas.

1955 m. perrinkta ta pati niujorkiškė valdyba, išskyrus A. Gražiūną. Pirmininku tapo K. Obolėnas. Vienintelis jos nuopelnas – 1958 m. išleistas 4 puslapių biuletenis „Lietuvių žurnalistų sąjungos žinios“, skirtas Lietuvos ŽS trisdešimtmečiui paminėti. Vėliau CV visai dingio iš viešojo akiračio. „Aidų“ žurnalo (1963, vasaris) paskelbtoje Antrojo lietuvių kultūros kongreso (Čikaga, 1962) Spaudos sekcijos darbo ataskaitoje apie Lietuvių ŽS net neužsimenama. Vis dėlto čia susirinkę žurnalistai nutarė ją antrą kartą atgaivinti. Buvo sudarytas organizacinis komitetas – Antanas Gintneris, Zuzana Juškevičienė, dr. Jonas Paplėnas, kun. Juozas Prunskis, Kazys Sruoga, A. Zailskas. Jis tik 1964 m. organizavo rinkimus.

Atgaivinti organizaciją siekė ir de jure veikusios valdybos nariai A. Gintneris, V. Mingėla, kiti. Pastarasis kreipėsi pagalbos į V. Rasteni. Šis išsamiai laiške (16 mašinraščio puslapių be intervalo) paaiškino, kodėl CV buvo neveikli, išdėstė savo reiklų požiūrį į emigracijoje veikiančią Lietuvių ŽS, jos tikslus ir prasmę. Reziumė būtų tokia.

Pasikartojančių Lietuvių ŽS mirčių priežastis yra profesionalių žurnalistų ja nesidomėjimas. Tik vienas kitas lietuviško laikraščio redaktorius ar dar-

buotojas dalyvauja jos veikloje. Ne žurnalistai stoja į organizaciją, kad ją stiprintų, o tie, kas nori per šią organizaciją vadintis žurnalistais, ga-

lėtų pasididžiuoti žurnalistu vardu. Valdybos išrinkimu ir prigrasymu, kad ji veiktų, po to jos kritika, sąjungos neprikelsi. Ji neturi tapti dar viena veiksmų organizacija, kuri ragintų, lieptų, tvarkytų, įsakinėtų ar prižiūrėtų lietuviškąją spaudą. Žurnalistų kvalifikacijos kartelė nuleidžiama labai žemai, juo gali tapti kelių žinučių autoriai, net įvairūs rėmėjai ir pan. Žurnalistą sukuria ne pažymėjimas. „Kai kada pajuntančių pagundą parašyti ką nors į laikraštį sąjunga nereikalinga“, – ironizavo laiško autorius. Lietuvių ŽS negali pretenduoti į Lietuvoje veikusios organizacijos modelį, į profesinės sąjungos darinį, nes išeivijos spaudoje nėra darbdavių ir samdinių; dažnai vienas asmuo yra leidėjas, redaktorius ir žurnalistas. Iš darbo spaudoje labai kukliai gyvena vienas kitas. Realiai sąjunga gali būti tik memuarinio klubinio pobūdžio sambūris. V. Rastenio supratimu, Lietuvių ŽS tikslas galėtų būti: „a) savitarpinis lietuvių žurnalistų bendravimas ir solidarumo savo tarpe palaikymas; b) profesinės žurnalistų etikos dėsnių ryškinimas, populiarinimas ir gynimas; c) rūpinimasis lietuvių žurnalistų darbo sąlygomis; d) naujų jėgų į lietuvių spaudos darbą telkimas, organizuojant pagalbą tam darbui pasirošti bei jam tobulintis; e) pagrindinių tautos bei žmogaus teisių gynimas, ypač jų atgavimo Lietuvoje pastangos stiprinti savoje bei tarptautinėje spaudoje ir santykiuose su kitų tautų žurnalistais ar tarptautinėmis organizacijomis“. Šie principiniai teiginiai vėliau buvo perkelti į Lietuvių ŽS įstatus. Savo požiūrio į Lietuvių ŽS veiklą A. Rastenis nekeitė ir vėlesnėje jos veikloje aktyviau nedalyvavo.

1964 m. iš čikagiškių (išskyrus Vladą Mingėlą, Detroitas) išrinkta valdyba (pirmininkas kun. Vytautas Jonas Bagdanavičius) irgi buvo neveikli, tarsi patvirtino V. Rastenio mintis. Jas gerokai paneigė tolesnė Lietuvių ŽS raida.

Pastaba. Plačiau apie Lietuvos ir Lietuvių žurnalistų sąjungų ryšius su tarptautinėmis žurnalistų organizacijomis skaitykite prieraše straipsnio pabaigoje.

Šis straipsnis buvo išspausdintas almanache „Žurnalistika“ 2019 (I). Čia pateikiamas adaptuotai.

Bus daugiau

Septintoji (1971–1974) CV. Sėdi J. Vaišnys, A. Pužauskas; stovi V. Kasniūnas, V. Būtėnas ir J. Janušaitis. „Lietuvio žurnalisto“ nuotr.

„Draugo“ prenumeratoriai gali skaityti „Draugą“ internete be jokio papildomo mokesčio. Pageidaujantys turėtų parašyti apie tai administracijai: **administracija@draugas.org** ir gauti „log in“ bei slaptažodį. **Skaitykite „Draugą“ greičiau!**

www.draugas.org

TELKINIAI

1-oji klasė (iš k.): padėjėjas Faustas Garbenis, Aras Piestys, Joana Lauciūtė, Indraja Tijūnėlis, Neringa Jurgutytė, Gintas Piestys, Emma Kavaliauskaitė, Livija Valkauskas, Tadas Valkauskas ir mokytoja Judita Ulčinienė.

„Žiburio“ mokyklos abiturientai (iš k.): Luisa Belau, Greta Latvėnaitė, Brigita Šumskaitė, mokytoja Eglė Garbenienė, muzikos mokytojas Mikas Giedraitis.
Vaivos Balčikonis nuotraukos

Atjaunėjęs „Žiburyš“ laukia naujų mokslo metų

2-oji klasė (iš k.): Danielius Yelizarov, Renaldo Bejko, Darius Jurgutis, mokytoja Vilija Jurgutienė, Luknė Balčikonis.

JUDITA ULČINIENĖ

Pasitikdami naujuosius mokslo metus mūsų gražioje ir jaučioje Detroito „Žiburio“ lituanistinėje mokykloje norime atsigręžti į praėjusius. 2018/2019 mokslo metai buvo žymūs gražiais mokyklos pasikeitimais, naujomis idėjomis, kūrybingumu, mokytojų ir tėvėlių gražiu bendradarbiavimu. Mūsų naujas mokyklos vedėjas Valdas Piestys visus metus energingai dirbo kartu su mokytojų kolektyvu, įvesdamas nemažai pakeitimų. Jo dėka mokyklėlė labai atsigavo bei atjaunėjo.

Graži naujiena, suteikusi mokiniams ir tėvėliams džiaugsmo, buvo lietuviškos virtuvės pamoka. Ši pamoka, vykusi vieną kartą per mėnesį, sulaukė didelio pasisekimo. Mokinukai, vadovaujami mokytojos Marytės Andrijonaitės, smagiai ir saugiai virė, minkė, kepė virtuvėje, mokydamiesi gaminti tradicinius lietuviškus patiekalus. Vaikai patiekalus patys ragavo ir kitus vaišino.

Per tautodailės pamokas, vadovaujamas mokytojų Tinos Barauskas ir Aidos Adomkaitis, mokiniai aktyviai įsijungė į kūrybinį darbą. Per rugsėjo spalio mėnesius mokytojos ir mokiniai sukūrė paveikslą, skirtą Detroito Dievo Apvaizdos parapijos 110 metų jubiliejui. Šventės metu mokyklos vedėjas Valdas Piestys kartu su mokiniais ir jų šeimomis paveikslą įteikė parapijos klebonui kun. Gintarui Jonikui bei parapijos tarybai. Mokykla susilaukė gražios kun. Gintaro padėkos. Daug gražių darbų buvo sukurta ir Kalėdų eglutės, Vasario 16-osios minėjimui

bei Motinos diena.

Po ilgos pertraukos antrojo skyriaus mokytojos V. Jurgutienės ir mokyklos vedėjo V. Piesčio pastangomis atkūrėme lietuvišką mokyklėlės biblioteką, kuri mokiniams atvėrė duris vasario mėnesį. Mokytoja Vilija Jurgutienė įdėjo daug laiko peržiūrėdama ir suskirstydama lietuviškas knygas pagal vaikų amžių. Džiaugiamės, kad tėvų komiteto narės Lauros Garnytės pastangomis gautos lėšos iš Lietuvos Respublikos Švietimo ministerijos atvėrė galimybę atnaujinti mūsų mokyklą. Už šią piniginių paramą (3,000 eurų) nupirkome daug naujų lietuviškų knygų, bibliotekos įrangą, knygų lentynų ir sukūrėme bibliotekos korteles mokiniams bei mokytojams. Atkūrė mokyklėlės biblioteką iš Čikagos lituanistinės mokyklos „pasiskolinome“ knygų skaitymo konkurso idėją – vasario mėnesį pradėjome lietuviškų

knygų skaitymo konkursą. Konkurso tvarkė ir prižiūrėjo mokytoja V. Jurgutienė. Visų klasių mokiniai lankėsi bibliotekoje, skolinosi knygas, skaitė, gilinosi, rašė bei rinko skaitymo balus. Konkursas baigėsi balandžio 7-ąją. Balų sistema buvo sukurta pagal amžių ir vaikų grupes. Norėdami paskatinti vaikus daugiau skaityti parengėme prizus, tarp kurių buvo net septyni dviračiai, piniginės dovanos, diplomai ir saldumynai. Labai dėkojame mūsų konkurso rėmėjams: Renaldui Valkauskui ir jo žmonei „Keen Cargo, INC“ už šešis dviračius, anoniminiam rėmėjui – už septintą dviratį, o Danguolei Jurgutienei – už piniginių paramą. Paskutinę mokslo metų dieną vaikai, perskaitę daugiausiai knygų, buvo apdovanoti įvairiais prizais.

Iš mokyklos archyvų sužinojome, kad seniau „Žiburio“ lituanistinėje mokykloje buvo leidžiamas metraštis „Skambutis“. Visų mokyklos mokytojų pritarimu nutarėme, kad „Skambutis“ vėl turi suskambėti per visą Detroitą. 2018/2019 mokslo metais metraštis buvo atgaivintas – į jį sudėti mokinių rašiniai, piešiniai, renginių nuotraukos. „Skambučio“ metraštį suredagavo ir parengė V. Jurgutienė, o Andrius Viskantas finansiškai parėmė jo išleidimą. Širdinga padėka visiems už įdėtą darbą, laiką bei lėšas.

Mokslo metų užbaigimas vyko ant-
raji gegužės šeštadienį. Visi vienin-

gai sugiedojome Lietuvos himną, mokytojai pasveikino savo klasės mokinius ir įteikė mokslo metų baigimo diplomus. Mus visus pasveikino Lietuvių Fondo narė Laima Apanavičienė ir JAV Lietuvių Bendruomenės Michigano apygardos pirmininkė Janina Udrienė. Į mokslo metų uždarymo šventę atvyko poetė iš Lietuvos Violeta Palčinskaitė, poetė Sandra Avižienytė, muzikas Vygantas Kazlauskas ir Indrė Mineikis, kurie vaidino ir dainavo dainas pagal poetės Violetos Palčinskaitės eilėraščius.

Ačiū mokyklos vedėjui V. Piesčiui, mokytojams, padėjėjams, tėvėliams ir seneliams už pastangas ir sunkų, bet prasmingą darbą mokant mūsų vaikus lietuvių kalbos, kultūros ir tradicijų.

Judita Ulčinienė – „Žiburio“ lituanistinės mokyklos 1-ojo skyriaus mokytoja.

Poetė Violeta Palčinskaitė ir „Žiburio“ mokyklos vedėjas Valdas Piestys.

„Žiburio“ mokyklos mokytojai.

Beverly Shores, IN

Kaip pagauti vasarą

RŪTA SIDABRIENĖ

Ramumu ir paslaptینگumu dvelkiantis Beverly Shores miestelis Indianoje vasarą tampa tikru skruzdėlynu – visur pilna žmonių, lygiai taip, kaip ir Baltijos pakrantės miesteliuose. Beverly Shores lietuvių klubas dalyvauja miestelio renginiuose arba pats juos organizuoja. Vienas iš paskutiniųjų, vykęs rugpjūčio 10 dieną, buvo besibaigiančiai vasarai skirta gegužinė.

Iš susirinkusiųjų kalbų, elgesio buvo matyti, kad jie laimingi atvykę į „Lituanica“ parką. Juk mums gamta padovanojo patį gražiausią vasaros orą: šiltą ir saulėtą. Ir dar – švelnų, gaivų vėjelį, kuris, maloniai pakedenęs plaukus, nuskriedavo link ežerėlio pasigrožėti baltais vandens lelijų žiedais.

Mūsų rūpestingoji Diana stengėsi, kad susirinkusieji neliktų alkani: vaišino karštu kugeliu, dešrelėmis, dalyvių pagamintomis salotomis ir kitais gardumynais. Julius ir Gintaras pasirūpino gaivinančiais gėrimais. Talkino klubo išdininkė Loretta ir Kęstutis. O kad į gegužinę atvykę svečiai patogiai atsisėstų ir į sausas šakas kojų neužsigautų, pasirūpino Gintaras su savo draugais. Ačiū visiems.

Alfonso rankoms pakluso ir armonika, ir akordeonas. Ant kiekvieno stalo buvo padėti lapai su dainų žodžiais, tad kai kurios primirštos dainos suskambėjo visu grožiu. Ačiū tau, Alfonsai, už nuosirdumą, o dainų dainelių visų juk neišdainuosi...

Ant vieno iš stalų, tiesa, ne taip jau gausiai nukrauto, puikavosi loterijai skirti daiktai. Bilietėlių platinimu ir loterijos pravedimu rūpinosi gražus jaunimo būrelis. Vienas iš pirmųjų laimingųjų laimėjo „Three Moons Fiberworks“ bendrovės marškinėlius. Ši audimo-verpimo įmonė neseniai atsidarė Chesterton, IN. Užsukite ir galbūt susigundysite užsisakyti šaliką, juostą ar audeklą tautiniams drabužiams.

Neseniai įkurto lietuvių klubo „Michiana-Nemunas“ pirmininkė Vilija Kerelytė ir Rita Sekmakas pakvietė visus kartu vykti į „Baltijos kelio“ 30-me-

Iš k.: Ada Sutkuvienė, Ingrida Naudžiūtė-Sherpetis, Irena Nelson, Alma Petkevičienė, Lonnie Nelson, Kristutė Sherpetis, Julytė Sherpetis, Abigailė Kelerytė su mama Kristina McKenzie. Audronės Kižytės nuotraukos

Laima ir Tom Kollar (d.) ne tik įsigijo maisto bei loterijos bilietukų, bet ir tapo „Draugas News“ bei „Lithuanian Heritage“ prenumeratoriais. Kairėje – talkininkai: Kęstutis Sidabras, Loretta Kasparas, Vilija Kerelytė ir Rita Sekmakas.

čio paminėjimą, kuris vyks rugpjūčio 25 d., sekmadienį, Grand parke, Čikagoje prie Buckingham fontano. Autobusas išvyks iš Michianos, pakeliui sustos Highland, IN – prašom prisijungti, vietos visiems užteks.

Dienai baigiantis, saulutei skęstant medžių viršūnėse, gegužinės dalyvių gretos retėjo... Iki kito rugpjūčio!

Rūta Sidabrienė – Lietuvių klubo pirmininkė.

Prie gardumynų stalo – Lukas, Evelina, Nicholas ir Natalia.

Traukiame dainą (iš k.): Vidas Noreika, Angelika Vail, Kęstutis Sidabras ir Alfonsas Seniūnas.

Rūta Sidabrienė (d.) ir „Three Moons Fiberworks“ įmonės atstovė Rasa Miliauskaitė (v.) sveikina marškinėlius laimėjusią Laimą Kollar (k.).

Net ir rotveileriams patinka kugelis. Rūta Sidabrienė dalijasi kugeliu su Aušros ir Karl Zarins auklėtiniu Juriu... Skanėstas dinga vienu ypu.

APIE LIETUVOS KŪRĖJUS

ŠAUNIEJI „ŽIOGAI“ SKRAIDO PO PASAULĮ

IRENA KRIAUCIŪNIENĖ

Visada smagu skaityti apie lietuvių pasiekimus vienoje ar kitoje srityje, džiaugiesi jų laimėjimais ir matai, kad galime išsiskirti sugebėjimais, idėjomis, mintimis ir pasiekti gyvenime tikrai daug. Tuo pačiu ir garsinti Lietuvos vardą.

Pradžiusi rudenį lankydamosi Lietuvoje, Vilniuje, dailės dirbinių mugėje pamačiau stendą su labai neįprastu tekstilės kaklo papuošalu, skirtu moterims, vyrams ir vaikams. Be galo sužavėjo originalumas, spalvos ir mintis ryšėti kažką naujo, neįprasto akiai. Po kiek laiko susisiečiau su šio nuostabaus kūrinio autore ir pakalbinau – labai jau knietėjo sužinoti, kaip kilo mintis, kas paskatino kurti naują aksesuarą, kurio iki tol dar nėra tekę matyti.

Šio unikalios aksesuaro išradėja – etnomuzikologė ir prekių ženklo „Ruty design“ įkūrėja Rūta Piekurienė.

„Visi esame patyrę, kaip smagu kažką sukurti iš nieko. Kiekvieną rytą pradėdam dieną iš naujo, kurdami tai, kas svarbiausia – save. O jau po to eina papuošalai, kvapai ir visa kita“, – sako Rūta Piekurienė.

Rūta, papasakokite apie save.

Baigiau M. K. Čiurlionio menų mokyklą ir įstojau į etnomuzikologijos studijas Muzikos akademijoje. Mano studentiškas gyvenimas buvo perpintas klasikinės muzikos, džiazo, folkloro ir geros literatūros. Tai buvo tai, kas man labiausiai patiko. Baigusi studijas dirbau mokykloje, dėsciau vaikams lietuvių etninę kultūrą. Taip pat vadovavau folkloriniams ansambliams. Tačiau paraleliai visada buvo papuošalai. Ir ypač iš tekstilės. Juos kuriu jau daugiau nei 20 metų. Šiuo metu visa mano veikla susijusi su aksesuarais.

Kas paskatino kurti papuošalus?

Papuošalai kuria jausmą, kad esi laimingesnis, drąsesnis ir net pakylėtas. Tačiau rasti išskirtinį papuošalą itin sunku. Su šiuo iššūkiu susidūriau ir pati, tad sugalvojusi juos kurti pati, pradėjau nuo audinių. Eksperimentavau su įvairiomis medžiagomis, tačiau visada šalia buvo ir tekstilė, kaklaraiščiai, iš kurių ir sukūriau pirmąjį savo papuošalą. Laikui bėgant išmėginau visokius papuošalų derinius, – netikėta jų poveikio jėga. Tada supratau, kad papuošalas, kaip manyta senose kultūrose, taip ir dabar, psichologiškai gali veikti tarsi apsauga ar skydas. Pirmoji mano pažintis su kaklaraiščiais prasidėjo visai vaikystėje, žaidžiant tėčio spintoje ir iš kaklaraiščių rišant įvairiausias mazgus. Mano tuometinėje aplinkoje nebuvo ryškių, spalvingų, teatrališkų aksesuarų. O puošti tai reikėjo! Audinių magija mane įtraukė dar tada, kuomet ieškodavau „ko nepametusi“ tėvų spintose. Ten atrasti tėčio kaklaraiščiai būdavo įdomesni nei mamos karoliai. Jie buvo ryškūs, spalvingi, atplaukę net iš užjūrio, kur gyveno mano teta. Tuo metu tai buvo spalvų „bombos“, nes aplinkui sovietmečiu karaliavo pilkšvos, kažkokios murzinos spalvos. O čia – fontanai spalvų! Papuošalus pradėjau kurti pirmiausia sau. Tokių, kad atspindėtų mano vidų, pirkti tiesiog nebuvo. Pirmieji mano sukurti papuošalai simboliškai buvo iš tėčio kaklaraiščių. Tai gėlės – jurginai. Didelės, spalvotos, išraiškingų formų. Vėliau – ilgas „žaidimo“ su karoliukais, akmenėliais, kriauklėmis ir kitomis medžiagomis periodas.

Kaip „užgimė“ varlytės ir kaklaraiščio konkurentas – „žiogas“?

Kaklaraiščių tyrinėjimo kelias buvo ilgas. Sukdama ir ieškodama įvairiausių mazgų, prieš penketą metų susukau dabartinį „žiogą“. Iki tol buvau sukūrusi labiau moterims skirtų kaklaraiščių variacijų. Moterims skirtą kolekciją vadinu „Sutramdyti kaklaraištukai damoms“. Man tai atrodė intriguojantis dalykas – tarsi pipiras moters garderobe, nes mūsų spintose labai daug romantiškų aksesuarų, o vyriškas charakteris stipriai jaučiasi kaklaraištyje. Kaip ten bebūtų, tai vyriškas aksesuaras,

Žaismingi „žiogeliai“ patinka vaikams.

R. Piekurienės archyvo nuotraukos

Menininkė Rūta Piekurienė: šis papuošalas keičia ne tik išvaizdą, bet ir savijautą.

siejamas su dalykiškumu bei griežtumu. Tačiau aš kaklaraištukus moterims paskaninau kaspinukais, perliukais, kristaliukais.

Taigi pradžioje aksesuaras buvo kurtas moterims, tačiau atradus dabartinį „žiego“ pavidalą, jis pritaikytas abiem lytims. Moteriški „žiogai“ skiriasi nuo vyriškų papuošimų kiekiu ir aksesuarais, kuriuos galima užsegti ant jų. Taip pat – jų kitas kirpimas, moterišką „žiogą“ galima dėvėti ir ant atviro kaklo, ne tik po apykakle.

Tai kas yra tas „žiogas“?

Žiogas yra tekstilinis kaklo papuošalas moterims, vyrams ir vaikams. Sujungdamas ryškiausias tra-

dicinių aksesuarų savybes – kaklaraiščio vertikalumą ir peteliškės puošnumą – „žiogas“ vartotojui teikia naują vertę ir kokybę. Aksesuaro pavadinimas sukurtas remiantis jau esamu ir panašią paskirtį turinčiu peteliškės pavyzdžiu. Jei yra peteliškė ar varlytė, tai kodėl negali šalia puikuotis „žiogas“? Šis lietuviškas žodis kelia teigiamas emocijas bei asociacijas su šeima (maži vaikai Lietuvoje dažnai vadinami „žiogais“), gamta ir realiu muzikaliuoju vabzdžiu.

Šie aksesuarai siuvami iš aukštos kokybės natūralių ar sintetinių audinių, išigyjamų Lietuvos ir užsienio parduotuvėse. Taip pat turime ir lininių „žiogų“ kolekciją. „Žiego“ parametrai: ilgis – 5“, plotis – 2.75“.

„Žiogas“ – rimtas varlytės ir kaklaraiščio konkurentas. Aksesuarai siuvami iš aukščiausios kokybės audinių.

„Žiogus” pamėgusioms damoms pradėta kurti išskirtinai moteriška kolekcija. Šie aksesuarai netrukus pačių klienčių buvo praminti „žiogaitėmis”, kurios siuvamos iš žaismingesnių audinių, dažnai dekoruojamos įvairiais priedais, kuriuos pildyti, keisti, komponuoti gali pati puošmenos šeimininkė.

Svarbi žinia mėgstantiems laisvesnį aksesuarų dėvėjimo būdą: „žioغو” konstrukcija pagrįsta kabėjimu, o ne suveržimu (kaip kaklaraiščio ar peteliškės). Ji leidžia aksesuaru puoštis nespaudžiant kaklo ir jaustis patogiai. Šį komforto jausmą padidina galimybė „žioغو” dėvėti prasegus viršutinę marškinų sagą.

Rūta, ar kuriate „žiogus” ir tautiniais motyvais?

Taip, esu sukūrusi nemenką tautinių „žioغو” kolekciją suaugusiems ir vaikams. Ji su siuvinėtais Vyčiais arba išegamais žalvario bei melchioro ženkliais. Labai populiaru tarp jaunimo, kas mane itin džiugina. Visų „žioغو” modelius, taip pat ir tautinius, galite rasti mano internetinėje svetainėje: www.Ruty.lt arba www.Etsy.com/shop/RutyDesign.

Kas labiausiai vertina „žioغو” kaip puošybos elementą?

„Žiogus” greitai į savo spintas įsileido vyrai, įvairiomis prasmėmis susiję su viešumu. Tai dėstytojai, dirbantys su studentais, renginių ir TV laidų vedėjai, Seimo nariai – ypač kai atsirado šimtmečiui orientuota „žioغو” kolekcija, ir jaunikiai, kurie nori išsiskirti ir neatrodyti kaip pabroliai ar barmenai (kas nutinka jaunikiui nusimetus švarką). Taip pat – kūrybingi, mėgstantys improvizuoti ekstravertai, kuriems patinka dėmesys, nes būtinai kas

Papuošalas, tinkantis net iškilmingiausiai gyvenimo dienai.

nors paklaus: o kas čia?

Iš moterų „žiogus” renkasi daugiausia tos, kurios darbe turi vilkėti dalykiškai, tačiau nori išskirtinesnio aksesuaro. Arba tokios, kurios persitinusios romantiškų stiliaus detalių ir nori šiek tiek paprovokuoti. „Žiogus” labai mielai renkasi ir mūsų mažieji klientai – jie puošiasi „žiogais” krikštynoms, vestuvėms ir kitoms šventėms.

Tiek vyrų, tiek moterų auditoriją, pasirenkančią „žiogus”, jungia bendri vidiniai bruožai: pomėgis puoštis, noras išsiskirti ir būti matomiems, drąsa išmėginti tai, ko dar nebuvo, ir taip pat kūrybiškumas.

Ar Jūsų kūrybos skrynioje rasime ir kitų papuošalų?

Tikrai taip! Be „žioغو” moterims, vyrams ir vaikams mano kūrybos svetainėje rasite dar daugiau papuošalų – „bitutes” ir „burbulus”, skirtus moterims. Taip pat tapytus papuošalus bei rinkinius šeimai. Būtinai aplankykite Ruty.lt svetainę ir pamatysite savo akimis!

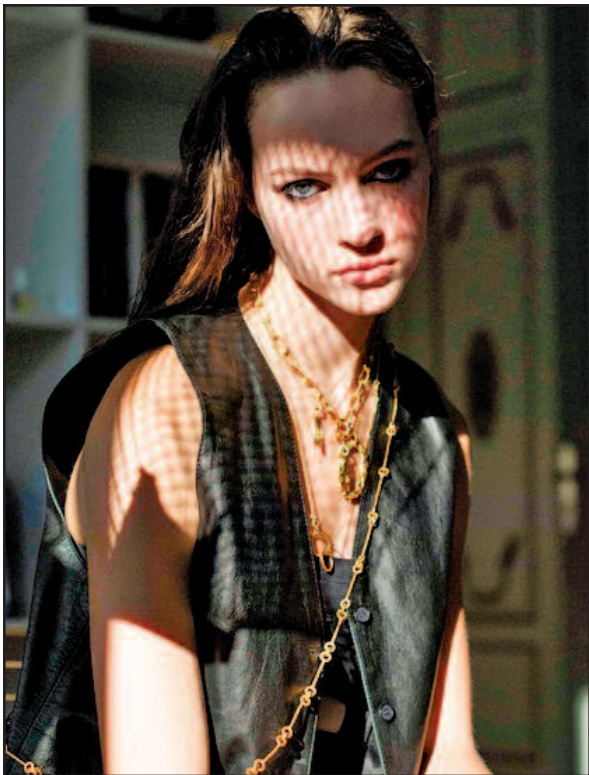
Kaip toli keliauja Jūsų sukurtas „žioغو”?

Per pastaruosius penkerius metus „žioغو” mėgėjų nuolatos daugėjo, ir tai vyko ne tik Lietuvoje, bet jau ir visame pasaulyje. Daugiau nei 150 skirtingų spalvų ir raštų derinių padeda rasti sau tinkantį aksesuarą kiekvienam – tiek santūriam, tiek ir drąsiam bei inovatyviam šio aksesuaro nešiotojui.

2017 m. parodoje „Rinkis prekę lietuvišką” konkurse „žioغو” apdovanotas Aukso medaliu. Tikrai tai yra didelis pasiekimas, ir tuo labai džiaugiamės. Ką tik grįžome iš Japonijoje vykusios dizaino parodos, kurioje pristatėme savo kolekciją. Buvome labai gražiai priimti ir įvertinti pačių japonų. „Žioغو” sėkmingai randa šeimininkų ir ten.

Nuoširdžiai dėkojame Jums, Rūta, už išsamų interviu. Džiaugiamės Jūsų pasiekimais ir linkime, kad „žioغو” ir „žiogaitės” pasiektų ir patį tolimiausią pasaulio kampelį.

Juvelyrė L. Šiugždinė skatina puoštis atsakingai

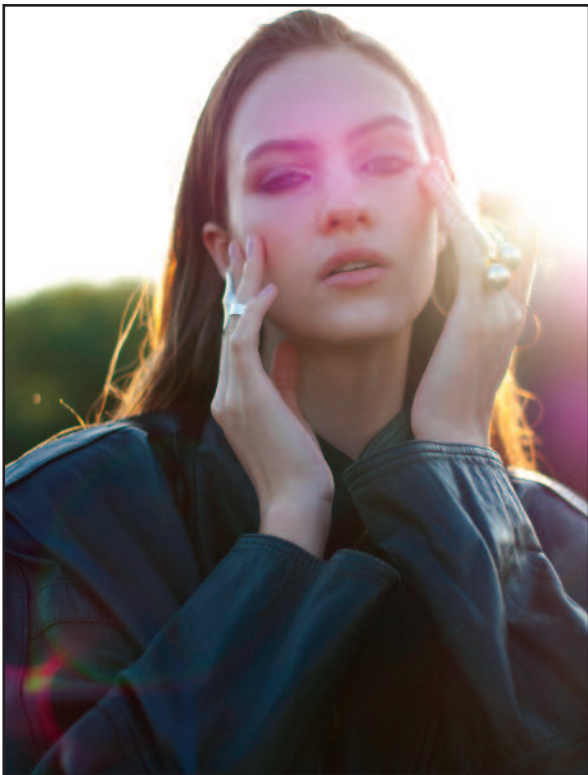
Papuošalai turi daug nešiojimo galimybių: kaklo papuošalai keičia savo ilgį, žiedai ar pakabukai tampa apyrankėmis.

Neseniai atidarytoje dizainerės Eglės Žiemytės paroduotuvėje „D.Efect” Vilniaus senamiestyje buvo pristatyta neįprasta „Ginger Tail” juvelyrikos dirbinių kolekcija: unikalūs, rankų darbo papuošalai, kuriuos galima nešioti net keliais būdais. Papuošalų kūrėja juvelyrė Laura Šiugždinė šiuo sumanymu siekia atkreipti dėmesį į aplinkos apsaugos problemas.

„Pasaulis kenčia nuo per didelio vartojimo, tad man kilo idėja sukurti papuošalus-transformerius. Kūriau juos taip, kad būtų ne tik išpūdingo dizaino, bet ir lengvai perdaromi į kitokius netikėtus derinius. Pavyzdžiui, dideli masyvūs auskarai gali tapti minimaliais likusią jų dalį atkabinus ir dėvint ant rankos kaip apyrankes, o dar vieną auskarų dalį – kaip žiedą. Tokiu būdu jie tampa ne tik išpūdingu papuošalų ansambliu, bet ir sulaiko nuo trijų atskirų daiktų pirkimo”, – sakė juvelyrė L. Šiugždinė.

Kolekciją sudaro dešimt modelių: žiedai, apyrankės, auskarai, kaklo papuošalai. Visi jie turi nuo vienos iki net keturių skirtingų nešiojimų galimybių. Kaklo papuošalai keičia savo ilgį, žiedai ar pakabukai tampa apyrankėmis, žiedas pasidalina į du skirtingus žiedelius ir dar daug skirtingų variacijų. Šie papuošalai pagaminti iš sidabro, žalvario ar bronzos bei padengti auksu. Juvelyrė klientėms kuria ir unikalias, individualiai parinktas metalo ir akmenų papuošalų kombinacijas.

L. Šiugždinė prisipažino nuolat girdinti moterų

nusiskundimų apie tai, kad nereta jų turi daug papuošalų, bet kiekvieną dieną susiduria su dilema, ką užsidėti. Taip nutinka tuomet, kai papuošalų dėžutės pilnos daiktų, kurių panaudojimo galimybės yra labai ribotos.

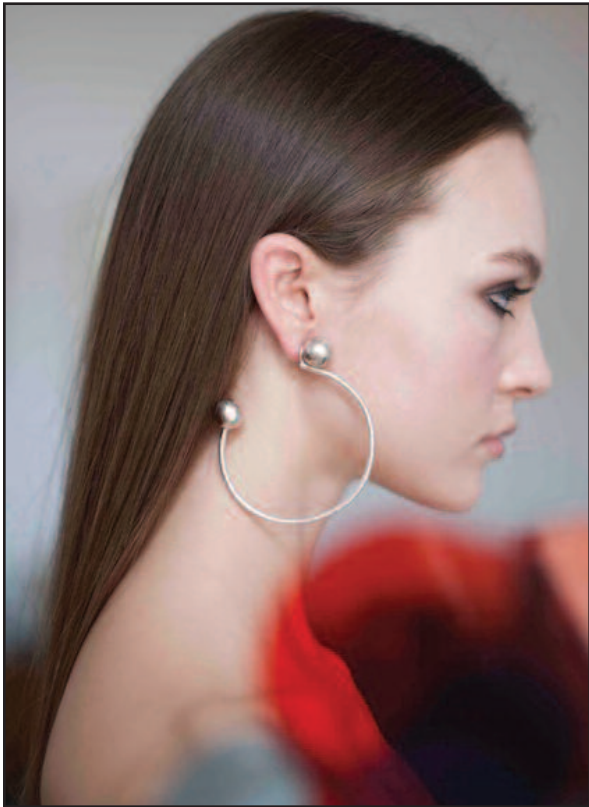
„Būna papuošalų, kuriuos sunku priderinti prie ypatingos dienos, stiliaus ar progos. Negana to, jeigu jau ryte išsirenki vieną papuošalą, tai visą dieną nebegali jo pakeisti. Todėl čia į pagalbą ir ateina ‘transformeriai’, leidžiantys atskleisti tokias emocijas, kokių tą akimirką labiausiai norisi. Ši kolekcija pasižymi ne tik įdomiomis transformacijomis, bet ir atsikartojančia apskritimo forma, nešančia sėkmę”, – teigia „Ginger Tail” kūrėja.

Visas juvelyrės sukurtas transformacijas pristatymo proga meninėje fotografijoje įamžino dizainerė ir „D.Efect” rūbų kūrėja Eglė Žiemytė. Menininkei tai buvo jos debiutas naujame – fotografės amplua.

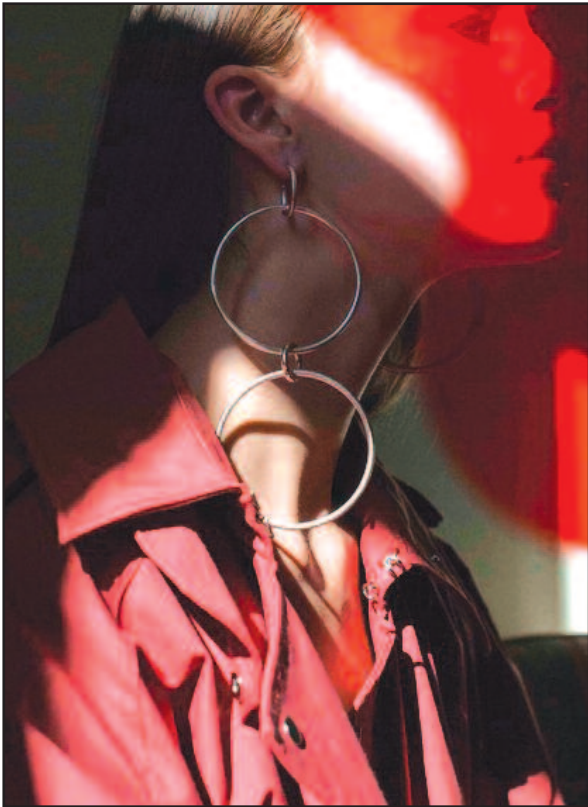
„Esu dalyvavus daugybėje fotosesijų su savo kolekcijomis, taip pat ilgai dirbau modeliu ar stiliste, tačiau niekad nesu stovėjusi kitoje objektyvo pusėje kaip fotografė. Turbūt simboliška, kad aš šiame projekte taip pat turėjau transformuotis, kaip ir patys papuošalai, tam, kad įveikčiau iššūkį”, – sakė dizainerė Eglė Žiemytė.

Visi „Ginger Tail Jewellery” darbai yra kuriami ir gaminami Lietuvoje. Daugiau informacijos – svetainėje laura@gingertail.lt.

zenpr.lt

Masyvūs auskarai gali tapti minimaliais arba dėvimi ant rankos kaip apyrankės.

Eglės Žiemytės nuotraukos

Parengė Vitalius Zaikauskas

LIETUVA IR PASAULIS

Susitiko Lietuvos ir Estijos Prezidentai

Talinas (Prezidentūros inf.) – Viešėdamas Estijoje Lietuvos Respublikos Prezidentas Gitanas Nausėda susitiko su Estijos prezidentu Kersti Kaljulaid, Ministru pirmininku Jūri Rat, parlamento pirmininku Henn Polluaas.

Su valstybės vadove aptarti dvišaliai politiniai ir ekonominiai santykiai, Baltijos šalių trišalio bendradarbiavimo stiprinimo galimybės, saugumo situacija Baltijos regione, NATO ir Europos Sąjungos darbotvarkė, įskaitant ir derybas dėl kitos Europos Sąjungos finansinės perspektyvos.

Prezidentai aptarė svarbiausius energetinio saugumo klausimus, bendrų projektų ir iniciatyvų eigą, ypač Baltijos šalių elektros tinklų sinchronizacijos su Vakarų elektros tinklais bei bendros ES dujų rinkos sukūrimo temas. Lietuvos Prezidentas atkreipė dėmesį į Europos Sąjungos šalių saugumui grėsmę keliančią Ast-ravo atominę elektrinę, kuri statoma pažeidžiant aplinkosaugos ir branduolinės saugos standartus, bei pa-

Lietuvos ir Estijos prezidentai aptarė aktualiausius klausimus. Prezidento kanceliarijos nuotr.

mėjo, jog su saugumu susijusios elektrinės projekto problemos turi būti sprendžiamos ES lygiu ir negali būti daromi kompromisai saugos sąskaita.

Lietuva pasveikino Estiją tapus Jungtinių Tautų Saugumo Tarybos nenuolatine nare 2020–2021 m.

Prezidentai aptarė šalių santykius su Rusija ir Rytų partnerystės šalimis, taip pat kovos priemones su hibridinėmis grėsmėmis, propagandą ir dezinformaciją. Šalių vadovai sutarė, kad sankcijos Rusijai turi būti tęsiamos tol, kol nebus įgyvendinti Minsko susitarimai.

Seimas iš naujo suteikė įgaliojimus Vyriausybei

Vilnius (BNS) – Seimas nusprendė iš naujo suteikti įgaliojimus atnaujintai Vyriausybei.

Už įgaliojimų suteikimą balsavo 75 Seimo nariai, prieš buvo 27 politikai, susilaikė septyni parlamentarai.

Įgaliojimai Sauliaus Skvernelio vadovaujamam kabinetui suteikti vienu balsavimu remiantis viena Seimo statuto nuostata, numatančia tokią procedūrą, jeigu nesikeičia Vyriausybės programa.

bės programa.

Opozicija teigia, kad ši nuostata gali prieštarauti Konstitucijai, nes joje numatyta, kad Vyriausybei įgaliojimai suteikiami balsuojant dėl jos programos. Dėl to opozicijos atstovai ketina kreiptis į Konstitucinį Teismą.

Įgaliojimų suteikimo iš naujo Vyriausybei prireikė, nes nuo S. Skvernelio vadovavimo kabinetui pradžios 2016 m. pasikeitė daugiau nei pusė ministrų.

Per Lietuvą nuvilnys „Vienybės banga“

Vilnius (Mano vyriausybė) – Minint Baltijos kelio 30-metį, visoje Lietuvoje vyks šiai sukakčiai skirti renginiai. Daugiau nei 150 renginių bus organizuojama ne tik sostinėje, bet ir kituose Lietuvos miestuose.

Vilniečiai ir miesto svečiai kviečiami į šventinį koncertą „Vienybės banga“ Katedros aikštėje. Koncerte Vilnių, Rygą ir Taliną sujungs specialios muzikinės sąsaugos, žiūrovai išvys didžiausią radijo imtuvų instaliaciją, prilygstančią penkiaaukščiam namui, ir išgirs finalinį akordą – daugiau nei 2 000 radijo imtuvų suskambės vienu „Vienybės bangos“ ritmu.

Nuo rugpjūčio 23 d. Gedimino pilies bokšte veiks interaktyvi Baltijos kelio instaliacija „Pajausk mūsų laisvę“. Interaktyvi instaliacija kvies patirti, ką jautė kiekvienas, mažas ir didelis, ištiesęs savo ranką kitam – pa-

žįstamam ir ne, bet vienodai siekiančiam laisvės. Autentiškos emocijos, dainos, istorijos – visa tai išgirsite prisilietę ir tapę ekspozicijos dalimi.

Rugpjūčio 31 d. 9 val. v. Baltijos jūros valstybės šiomet ir vėl suvienys tęstinis projektas „Senovinė ugnies nak-tis“. Organizatoriai kviečia prisiminti Baltijos kelio herojus ir Baltijos jūros pakrantėje uždegti simbolinius Baltijos jūros valstybių vienybės ir draugystės laužus. Paskutinį rugpjūčio šeštadienį visų Baltijos valstybių bendrai uždegti simboliniai laužai simbolizuos šalių bendrą istoriją ir kultūros paveldą. Skaičiuojama, kad Lietuvos pakrantėje suliepsnos daugiau nei 20 simbolinių laužų.

Daugiau informacijos apie Baltijos kelio 30-mečiui skirtus renginius – interneto svetainėje www.lietuva.lt ir „Facebook“ paskyroje Lietuva.lt.

Baltijos kelio 30-ųjų metinių dieną Honkonge

Vilnius-Honkongas (ELTA) – Demokratijos siekiantys Honkongo aktyvistai šios savaitės pabaigoje planuoja naujas protesto akcijas. Rugpjūčio 24 dešimtys tūkstančių žmonių ketina susikibti rankomis ir sudaryti ilgą gyvą grandinę, – pranešė Honkongo laikraštis „The Standard“.

Honkongo protestuotojų renginys bus skirtas Baltijos kelio 30-osioms metinėms. Honkongo aktyvistai tikisi sudaryti 32,6 kilometro ilgio gyvą grandinę, į kurią stos 108 tūkstančiai žmonių. Renginys numatytas rugpjūčio 24 d., 8 val. v. vietos laiku (3 val. p. Lietuvos laiku).

V. Putinas mato šviesą tunelio gale

Paryžius (ELTA) – Rusijos prezidentas Vladimiras Putinas pareiškė jaučiąs atsargų optimizmą situacijos Ukrainoje klausimu.

Per bendrą su Prancūzijos prezidentu Emmanuel Macron spaudos konferenciją Bregansono forte, Rusijos prezidentas sakė, kad per derybas Prancūzijoje bus svarstoma ir padėtis Donbase. „Aš informuosiu poną (Prancūzijos) prezidentą apie savo pastaruosius kontaktus su naujuoju Ukrainos prezidentu (Volodymyru Zelens-

kiu)“, – pareiškė Rusijos prezidentas.

„Čia esama tam tikrų dalykų, kuriuos galima svarstyti ir kurie kelia toki... atsargų optimizmą“, – teigė V. Putinas.

V. Zelenskiui pradėjus eiti Ukrainos prezidento pareigas, V. Putinas jau du kartus telefonu kalbėjosi su Ukrainos lyderiu. Jie buvo skirti padėčiai Ukrainos pietryčiuose, į nelaisvę paimtų piliečių grąžinimui, darbui Normandijos formatu ir Minsko susitarimų realizavimui.

Rado Rusijos įsitraukimo į Donbaso karą įrodymų

Londonas (ELTA) – 2014 m. netoli Donecko vykusiame Ilovaisko mūšyje prorusiškų separatistų pusėje dalyvavo tankai T-72B3, tuo metu priklausę tik Rusijos Federacijos (RF) kariuomenei, teigiama Didžiosios Britanijos tyrimų grupės „Forensic Architecture“ paskelbto tyrimo išvadose.

Pasak tyrimo autorių, tai yra įrodymas, kad Rusijos kariuomenė įsitraukė į karą Rytų Ukrainoje.

Europos žmogaus teisių apsaugos centras ir Ukrainos teisinės pagalbos grupė nurodė „Forensic Architecture“ surinkti visus atvirai pasiekiamus Rusijos karinių pajėgų veiklos Rytų Ukrainoje įrodymus.

Tyrime taip pat aptariamai ukrainiečiai savanoriai kariai, patekę į prorusiškų separatistų nelaisvę Ilovaisko mūšyje.

Tyrimui „Forensic Architecture“ naudojo automatinę vaizdo įrašų analizę atliekančias programas, „Google Earth“ palydovines nuotraukas ir prieinamus vietos žurnalistų straipsnius bei kitą medžiagą.

„Brexit“ nutrauks laisvą žmonių judėjimą

Londonas (ELTA) – Jungtinė Karalystė (JK) iškart po „Brexit“ be sutarties spalio 31-ąją nutrauks laisvą žmonių iš ES judėjimą.

„Laisvas judėjimas, kaip dabar, bus užbaigtas spalio 31 d., kai JK paliks Europos Sąjungą“, – sakė JK Vyriausybės atstovė spaudai.

Pasak jos, Vyriausybė ketina „sugriežtinti nusikalstamumo taisykles į JK atvykstantiems žmonėms“. Tai yra dalis griežtos premjero Boris Johnson linijos ES atžvilgiu.

Daugelis šalių nerimauja, kad JK po dviejų su puse mėnesių gali pasitraukti iš 28 valstybių Bendrijos be iš-

stojimo susitarimo.

Pagal Vidaus reikalų ministerijos planą, kurį pradėjo B. Johnson pirmakė Theresa May, jau anksčiau 3,6 mln. Didžiojoje Britanijoje gyvenantys ES piliečiai buvo perspėti pateikti prašymus „nuolatinio gyventojų statusui“ gauti.

Kol kas statusui gauti prašymus pateikė vos 1 mln. žmonių.

Sausį Th. May Vyriausybė tikino kietojo „Brexit“ atveju nutrauksianti laisvą žmonių judėjimą „kuo įmanoma greičiau“, tačiau leidžiant ES piliečiams atvykti „pereinamojo laikotarpio metu“.

Deportuoti pabėgėlius, kurie lankosi savo tėvynėje

Berlynas (ELTA) – Vokietija ketina atimti pabėgėlio statusą tiems užsieniečiams, kurie reguliariai lankosi savo gimtosiose šalyse. Tai pareiškė VFR vidaus reikalų ministras Horst Seehofer.

„Jeigu pabėgėlis siras reguliariai važiuoja atostogauti į Siriją, jis negali rimtai tvirtinti, kad jį ten persekioja, – sakė ministras. – Tokiems žmonėms reikia atimti pabėgėlio statusą“. Anot H. Seehofer, migracijos žinybos tučtuojau iš naujo tikrins kiekvieno užsieniečio statusą, jeigu sužinos apie vieno ar kito pabėgėlio keliones į kilmės šalį.

Ministras taip pat priminė, kad visi pabėgėliai sirai kada nors turės grįžti į tėvynę.

Kai kurie sirai vyksta į savo tėviškes net kelis kartus per metus, ten atostogauja. RT com nuotr.

Pernai Vokietijoje prieglobsčio paprašė 166 tūkstančiai užsieniečių. 2017 metais buvo gauti 198 tūkstančiai prašymų. Migracijos krizė piką buvo pasiekusi 2015 metais, kai į šalį atvyko 890 tūkstančių prieglobsčio prašytojų.

Spausk ENTER

„Facebook“ klausėsi „Messenger“ programėle siunčiamų garso įrašų

„Facebook“ pripažino samdęs šimtus sutartininkų, jiems buvo pateikta užduotis – transkribuoti garso įrašus, kuriuos vartotojai „Messenger“ programėle siuntė vienas kitam.

„Facebook“ pasamdyti darbuotojai nežinojo, kur ar kokiomis aplinkybėmis buvo padaryti garso įrašai, jiems buvo nurodyta tik užrašyti tai, ką žmonės kalba. Kaip teigė keli „Facebook“ pasamdyti asmenys, jie girdėjo vartotojų dažnai gana vulgarius pokalbius, tačiau nežinojo, kodėl nurodyta transkribuoti būtent šiuos garso įrašus.

Paprašyti pakomentuoti gautą informaciją, „Facebook“ atstovai pripažino samdę darbuotojus transkribuoti garso įrašus, tačiau daugiau to esą nedaro, nes panaši kitų bendrovių veikla susilaukė itin neigiamos reakcijos.

Atstovų teigimu, vartotojai žinojo, kad jų nusiųsti garso įrašai bus transkribuojami, o pasamdyti darbuotojai esą tikrino, ar „Facebook“ dirbtinio intelekto sistemos teisingai interpretuoja žmonių kalbą.

Didelės technologijų bendrovės, įskaitant „Amazon“ ir „Apple“ jau ne kartą susilaukė kritikos dėl vartotojų garso įrašų saugojimo ir perdavimo jų klausytis žmonėms. Kritikų teigimu, tokia praktika pažeidžia žmonių privatumą.

M. Zuckerberg pripažino skaitęs pokalbių garso įrašus. CNBC nuotr.

„Facebook“ atstovai ilgą laiką neigė saugantys vartotojų garso įrašus. Pats „Facebook“ vadovas Mark Zuckerberg tai paneigė pernai liudydamas Kongrese.

Vėliau „Facebook“ atstovai pareiškė, kad bendrovė išsaugo įrenginio mikrofonu padarytus garso įrašus tik tuo atveju, jei vartotojas leidžia.

Viena iš įmonių, kurių darbuotojai buvo samdomi transkribuoti „Messenger“ garso įrašus, yra „TaskUs“

„Facebook“ yra vienas svarbiausių „TaskUs“ klientų, tačiau įmonės darbuotojams draudžiama atskleisti, kad jie dirba „Facebook“. Ši itin svarbų klientą jie vadina kodiniu pavadinimu „Prism“ (angl. „Prizmė“).

ELTA

YouTube padės kovoti su priklausomybe nuo interneto

Google rimtai užsimojo pasirūpinti savo klientų skaitmenine gerove. Tai rodo naujausioje *Android Pie* operacinėje sistemoje įdiegtos produktyvumo funkcijos, galimybė riboti programėlių naudojimo laiką ar dėmesį blaškančius pranešimus.

Dabar atėjo ir *Google* priklausančios *YouTube* platformos eilė.

Sužinokite, kur dingsta jūsų laikas

Nuo šiol *YouTube* programėlėje spustelėję ant savo paskyros ikonėlės ir tada pasirinkę „Time watched“ galite matyti, kiek laiko praleidote *YouTube*.

Išmintingai valdykite savo laiką

YouTube ne tik siūlo platformoje praleisto laiko statistiką, bet ir pateikia keletą naudingų įrankių geresnei

laiko kontrolei. Tai leidžia susikoncentruoti tik į tai, kas išties svarbu, ir išvengti informacijos pertekliaus. Toje pačioje „Time watched“ skiltyje galima nustatyti, kokių dažnumu *YouTube* turėtų jums priminti, jog metas daryti pertrauką (funkcija „Remind me to take a break“).

Dar viena įdomi funkcija: galite parinkti laiko intervalą, kuriuo nebus siunčiami *YouTube* naujienų pranešimai iš prenumeruojamų kanalų (funkcija „Disable sounds & vibrations“).

Pavyzdžiui, tai gali būti laikas nuo 8 val. ryto iki 5 val. p. p. – būtent tada, kai dirbate ir nenorite jokių dėmesį blaškančių trukdžių iš telefono. Suteikiama galimybė laiko intervalą keisti savo nuožiūra.

Norite išvengti įkyrių iš prenumeruojamų *YouTube* kanalų ateinančių pranešimų („Scheduled digest“)?

Jokių problemų: galite parinkti, kelintą valandą jums pateikti per visą dieną susikaupusių pranešimų santaurą.

Inovacijubiuras.tele2.lt

Euro ir kitų valiutų santykiai (2019 metų rugpjūčio 21 d.)

- 1 USD (JAV doleris) – 0,90 €
- 1 AUD (Australijos doleris) – 0,61 €
- 1 CAD (Kanados doleris) – 0,68 €
- 1 GBP (Didžiosios Britanijos svaras sterlingų) – 1,09 €
- 1 NZD (Naujosios Zelandijos doleris) – 0,58 €

Esate kairiarankis? Užteks kankintis – tegul įrenginiai prisitaiko prie jūsų

Kas dešimtas pasaulio gyventojas yra kairiarankis ir visi jie kone kasdien patiria įvairių nepatogumų. Jų sukelia ir įvairūs įrenginiai. Pavyzdžiui, ar kada susimąstėte, kad skaičių kompiuterio klaviatūra standartiškai būna dešinėje pusėje ir tai nėra patogiu kairiarankiams? Kai kurios kompiuterinės pelės taip pat turi būtent dešinei rankai pritaikytus išlenkimus. Galima vardinti ir vardinti.

Kairiarankiai daugelį įrenginių gali prisitaikyti sau. Elektronika.lt nuotr.

Tiek klaviatūrų, tiek kompiuterinių pelių, telefonų dėklų ir kitų daiktų, skirtų būtent kairiarankiams, geriau paieškojus tikrai rasti galima. Bet yra ir keletas nustatymų gudrybių, kurios kairiarankiams leis kompiuterius ir išmaniuosius telefonus kasdien valdyti žymiai lengviau ir patogiau.

Kompiuterių nustatymai kairiarankiams

Jei esate kairiarankis, ko gero, savo kompiuteryje esate nustatę, kad pagrindinis pelės mygtukas būtų ne kairysis, o dešinysis. Jeigu to nesate padarę ir norėtumėte išbandyti – sekite instrukcijas:

„Windows 10“ operacinėje sistemoje: spauskite „Windows“ mygtuką ekrano kairėje apačioje, pasirinkite krumpliaračio piktogramą („Nustatymai“), tuomet „Įrenginiai“ ir „Pelė“. Čia beliks pakeisti pagrindinio mygtuko nustatymą.

„MacOS“ operacinėje sistemos meniu juostoje paspauskite „Apple“ logotipą, pasirinkite „System Preferences“ ir tuomet „Mouse“. Pagrindinio mygtuko nustatymą galite pakeisti skiltyje „Primary mouse button“.

„Android“ nustatymai kairiarankiams

Išmanųjį telefoną valdyti kaire ranka sudėtingiau, mat aktyvavimo mygtukai dažniausiai būna ekrano dešinėje. Taip yra todėl, kad laikant telefoną dešinėje rankoje juos būtų lengviau pasiekti. Vis tik ir čia yra būdų, kaip technologijas priversti paklusti jūsų poreikiams.

Jei turite išmanųjį su „Android“ operacine sistema, pirmiausia jums

reikės aktyvuoti „Kūrėjo parinktis“. Tai galite atlikti nuėję į „Nustatymai“, pasirinkę „Apie telefoną“ ir 5 kartus greitai paspaudę ant „Versijos numeris“. Telefone pasirodys užrašas, kad „Kūrėjo parinktys“ aktyvuotos.

Tuomet grįžkite į pagrindinį „Nustatymų“ langą, eikite į „Sistema“, tuomet „Kūrėjo parinktys“ ir ties „Atvaizdavimo“ skiltimi aktyvuokite punktą „Išdėst. iš dešin. į kairę“. Tokiu atveju į kitą pusę bus ne tik perkeltas meniu punktų išdėstymas, bet ir vietomis sukeisti apačioje esantys valdymo mygtukai.

Patogiau valdyti bus ir kai kurias vidines programėles, tokias kaip skambučių ar žinučių rašymo. Tiesa, šios galimybės neturi „Huawei“ išmanieji.

„iPhone“ nustatymai kairiarankiams

Jei dažnai rašote viena ranka, galite aktyvuoti sumažintą klaviatūrą: eikite į „Settings“, pasirinkite „General“, tuomet „One Handed Keyboard“ ir pasirinkite, prie kurios ekrano pusės – kairės ar dešinės – ji bus „prilipusi“.

Dar vienas palengvinimas, kuris gali būti naudingas tiek kairiarankiams, tiek dešiniarankiams „iPhone“ naudotojams, yra ekrano paslinkimo žemyn funkcija.

Ją rasite „Settings“, „General“, „Accessibility“ ir aktyvavę „Reachability“. Norėdami pasiekti ekrano viršuje esančius punktus viena ranka, braukite pirštu žemyn ekrano apačioje ir jie nusileis žemiau. Ši funkcija veikia ne tik pačiame telefone, bet ir kitose programėlėse.

LRT.lt

„Netflix“ abonentų skaičius JAV sumažėjo pirmą kartą nuo 2011 metų

Didžiausia pasaulyje vaizdo transliuotoja internetu „Netflix“ pranešė apie pirmąjį per beveik dešimtmetį naudotojų skaičiaus Jungtinėse Valstijose sumažėjimą.

Abonentų skaičius Jungtinėse Valstijose antrąjį ketvirtį sumažėjo 130 tūkst.

O visame pasaulyje abonentų skaičius balandžio–birželio mėnesiais padidėjo 2,7 mln. vietoj prognozuotų 5 milijonų.

Dėl to „Netflix“ netenka prieigos

prie tam tikro turinio ir abonentams gali pasiūlyti mažesnę negu anksčiau pasirinkimą, o tai kai kuriuos naudotojus verčia atsisakyti bendrovės paslaugų. Pavyzdžiui, „Netflix“ abonentai netrukus neteks prieigos prie dviejų populiariausių serialų – „Draugai“ ir „Biuras“.

„Netflix“ Jungtinėse Valstijose turi 60,1 mln. abonentų, o likusiose šalyse – 91,5 mln., tad bendrovė ir toliau užima pirmą vietą pasaulio vaizdo transliavimo internetu rinkoje.

BNS

Giminaičių kapų paieškos Amerikoje

– nutrūkusių šeimos gijų raišiojimas

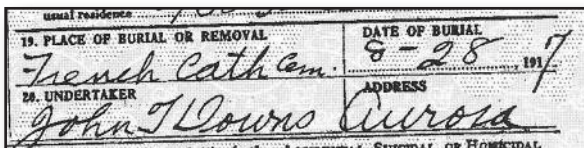
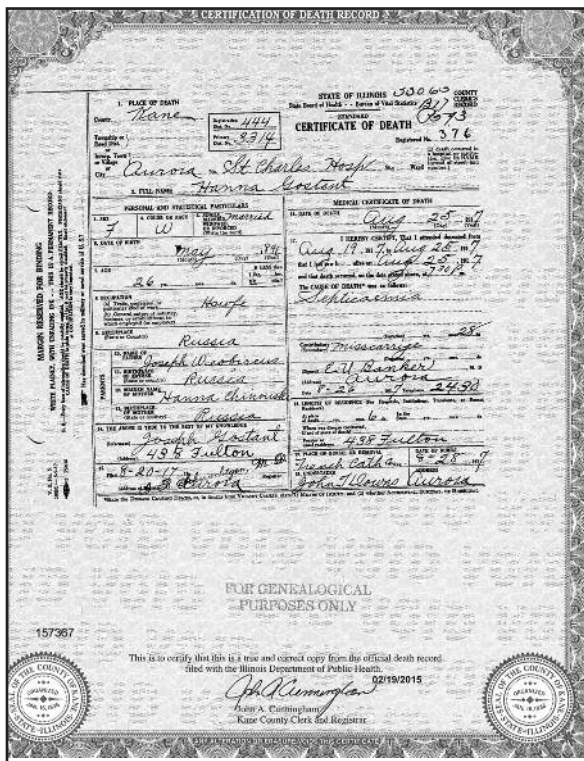
Vidos močiutė, senelis, tėvas ir teta.

KARILĖ VAITKUTĖ

Tikriausiai daugelis mūsų žino, kad imigracija iš Lietuvos į Jungtines Valstijas vyko ne tik per pastaruosius trisdešimt metų, po to, kai Lietuva išsikovojo nepriklausomybę ir atsivėrė vartai į platų pasaulį. Amerika sėte nusėta vietų, kuriose gyveno lietuviai, atvykę čia ir prieš šimtą ar daugiau metų. Pirmoji didžioji imigracijos banga plukdė lietuvius į Ameriką jau po Lietuvai nesėkmingo 1863 m. sukilimo prieš Rusiją iki pat Pirmojo pasaulinio karo pradžios 1914 metais. Pasižiūrėję į tuomečius laivų keleivių sąrašus, rasime devynias galybes lietuviškų pavardžių. Kaip dabar, taip ir tuomet didžioji dalis imigrantų vyko į JAV ieškodami geresnio gyvenimo, norėdami aprūpinti savo šeimas. Kai kurie svajojo grįžti namo, kai kurie grįžo. Tačiau daugelis pasiliko ir jų amžino poilsio vieta tapo Amerikos žemė. Šeimų istorijos įvairios. Tarp jų yra dalis tokių, kurios pasakoja apie šeimų išsiskyrimą. Dažniausiai Amerikoje pasilikdavo uždarbiauti atvykęs šeimos tėvas, o jo šeima – žmona ir vaikai – likdavo Lietuvoje ir jau niekada nebepamatydavo savo vyro ir tėvo. Kartais būdavo ir taip, kad mirus jau Amerikoje gyvenančios šeimos žmonai ir motinai, vyras su vaikais grįždavo į Lietuvą. Tačiau daugiausia yra istorijų, kurios pasakoja apie keleto brolių ir seserų išvykimą, o keleto – pasilikimą Lietuvoje. Ir štai dabar, praėjus šimtui metų, tų atsisakyusių šeimų palikuonys dažnai nori surašioti nutrūkusias gijas – surasti vieni kitus arba surasti senelių, prosenelių ar giminaičių kapus.

Pateiksiu vieną konkretų tokios paieškos pavyzdį, kuris, galbūt, bus naudingas ir kitiems, ieškantiems giminių kapų.

Išėjusi į pensiją Lietuvoje, Vida į JAV atvyko prieš dvidešimt metų. Visada žinojo, kad jos močiutė, močiutės sesers ir broliai išvyko į Ameriką dar prieš Pirmąjį pasaulinį karą. Amerikoje jie sukūrė šeimas. Močiutė, vardu Ona, ištekojo už senelio, vardu Juozapas, kuris taip pat buvo emigrantas. Gimė du vaikai – Juozas ir Marija. Juozas – būsimas Vidos tėvas. Tačiau močiutė Ona ėmė ir pasimirė pačioje jaunystėje, 1917 metais. Dar po keletos metų, Vidos senelis – jaunas vyras su dviem mažamečiais vaikais – grįžo į Lietuvą. Tuo metu Lietuva jau buvo nepriklausoma valstybė ir visų viltys buvo sudėtos į gražų gyvenimą savoje, o ne svetimoje šalyje. Tačiau prasidėjo Antrasis pasaulinis karas, po jo – sovietų okupacija. Nors Juozas ir Marija gimė Amerikoje, tačiau grįžti ten jau niekada nebegrįžo. Tik Vida vis svajojo kada nors surasti močiutės kapą.

Vidos močiutės mirties liudijimas.

Tą pačią dieną pavyko aptikti ir Vidos močiutės sesers kapą.

Svajonėms buvo lemta išsipildyti. Atvykusi į Čikagą, Vida, padedama šeimos narių, draugų ir „apvaizdos“, surado savo močiutės Onos amžinąją poilsio vietą Čikagos priemiestyje Auroroje. Močiutė buvo palaidota mažutėlėtėse, dabar jau uždarytose

Šv. Kazimiero kapinėse reikalingą informaciją gauni iš spausdintą ant lapo.

Pagaliau pavyko įgyvendinti svajonę – anukė surado močiutės kapą.

„Prancūzų kapinėse“. Žinant paskutinės gyvenamosios vietos adresą ar mirties vietą, galima apytikriai ieškoti kapinių vietos. Paprastai ji būna nurodyta mirties liudijime. Mirties liudijimo kopiją galima užsisakyti iš apskrities, kurioje žmogus mirė, savivaldybės (county clerk). Kitas būdas surasti kapą yra naudotis internetinių svetainių *findagrave* ir *billiongraves* paslaugomis. Šiose svetainėse yra surašyti milijonai kapų, tačiau ne visi. Todėl surasti ten artimojo kapą yra „laimės reikalas“. Vida savo močiutės kapą surado šiek tiek aplinkiniais keliais, bet, kadangi tai nėra tipiškas paieškos kelias, plačiau apie jį nerašysiu.

Galima tik įsivaizduoti žmogaus, suradusio savo močiutės kapą po apytikriai šimto metų, jausmus! Suradusi močiutės amžino poilsio vietą, Vida sutaisė paminklą ir įklijavo močiutės nuotrauką ant kryžiaus tam skirtoje vietoje, nes senasis atvaizdas buvo dingęs. Tačiau tuo Vidos paieškos nesibaigė. Juk Amerikoje gyveno ir močiutės sesers, ir broliai. Po šiek tiek užtrukusių ieškojimų, Vida sužinojo, kad viena iš Onos seserų – Elena – ištekojo už Lukšo, bet taip pat mirė jauna ir net anksčiau už Oną, 1915 metais. Mirties liudijime buvo parašyta, kad ji palaidota Šv. Kazimiero kapinėse Čikagoje.

Šv. Kazimiero kapinės yra gerai žinomos Čikagos lietuviams. Tai vienos iš dviejų lietuviškų kapinių. Antrosios yra Lietuvių tautinės kapinės. Šv. Kazimiero kapinėse nuo seno buvo laidojami katalikai, o Tautinėse – visi, neišskiriant jų tikėjimo ir pažiūrų. Sužinojusi Elenos kapo vietą, Vida nuvyko į kapines, tikėdamasi kaip nors „netyčia“ pamatyti savo močiutės sesers kapelį. O gal ir jos vyro Dominiko? O gal ir jų dukters Stellos, kuri ištekojo už ne lietuvio ir gavo mums neįprastą Fatimos pavardę? Tačiau kažin ar įmanoma „netyčia“ pastebėti gi-

Jaudinanti akimirka: surastas dar vienas šeimos kapas. Šeimos archyvo ir K. Vaitkutės nuotraukos

PAS MUS IR APLINK MUS

■ **Rugpjūčio 25 d. šv. Mišios Jėzuitų koplyčioje** Jaunimo centre neįvyks dėl jubiliejinio Baltijos kelio renginio Čikagos centre. Lauksime visų rugsėjo 29 d. 1 val. p. p.

■ **St. Petersburg, FL Lietuvių klubas** šį sekmadienį, rugpjūčio 25 d., kviečia kartu paminėti Baltijos kelio 30-metį. Pietūs – 1 val. p. p. Rezervacijos tel.: 727-360-1064 (Laimutė), 727-906-1025 (Janina) arba 847-502-4291 (Rita). Adresas: 4880 46th Avenue North, St. Petersburg, FL 33714.

■ **Rugsėjo 1–8 d. Švč. Mergelės Marijos Gimimo** bažnyčioje (6812 S. Washtenaw Ave., Chicago, IL) – šiluvos atlydai. Mišios – 11 val. r. Dalyvaus svečias iš Lietuvos kun. Arvydas Liepa.

■ **Rugsėjo 4 d., trečiadienį, 7 val. v.** kviečiame į Balzeko lietuvių kultūros muziejaus ir LR generalinio konsulato Čikagoje renginį – knygos „Aš esu Vanagas“ pristatymą ir susitikimą su jos autoriumi Arvydu Anušausku. Renginys vyks Balzeko lietuvių kultūros muziejuje, 6500 S. Pulaski Rd., Chicago, IL 60629. Tel. pasiteirauti: 773-582-6500.

■ **Rugsėjo 10 d., antradienį, 6 val. v.** University of Illinois at Chicago (UIC) vyks susitikimas ir diskusija su poetu Tomu Venclova „Pliuralizmo istorijos Lietuvos praeityje ir dabartyje“. Kartu su prof. emeritu T. Venclova dalyvaus Lietuvos kultūros mi-

nistras Mindaugas Kvietkauskas, Lietuvos žydų bendruomenės pirmininkė Faina Kukliansky, YIVO direktorius Jonathan Brent. Renginys vyks UIC East Campus, Student Center East, 750 S. Halsted, Rook SCE 302. Jį organizuoja LR generalinis konsulas Čikagoje ir UIC lenkų, rusų ir lietuvių studijų katedra. Įėjimas nemokamas. Daugiau informacijos tel. 312-994-8260.

■ **Rugsėjo 15 d., sekmadienį, 12:30 p. p.** Lietuvos Dukterų draugija kviečia į jubiliejinius „Rudens pietus“, skirtus draugijos 60-mečiui paminėti, kurie vyks Pasaulio lietuvių centre Lemonte. Iš anksto visiems dėkojame už jūsų paramą. Lauksime atvykstant.

■ **Rugsėjo 21 d., šeštadienį, 6 val. v.** – Pasaulio lietuvių centro puota „Laisvės alėja“. Vietas užsisakyti tel. 708-252-0051 (Rita) arba 708-557-3343 (Lina).

■ **Spalio 27 d., sekmadienį, 1 val. p. p.** visų laukiame „Draugo“ 110 metų sukaktuvių pokylyje Pasaulio lietuvių centre Lemonte. Programą pranešime netrukus. Organizacijos kviečiame užsisakyti stalus renginyje – pradžią jau padarė mecenatas adv. Donatas Januta iš San Francisco ir Vydūno jaunimo fondas ir Čikagos. Teiraukitės tel.: 773-585-9500.

www.draugas.org

Jėzuitų misijai Lietuvoje – 450!

Sekmadienį, rugsėjo 29 d.,
kviečiame visus į jubiliejinių metų renginį
Jaunimo centre

(5620 S. Claremont Ave., Chicago IL 60636).

1 val. popiet švęsime šv. Mišias Jėzuitų koplyčioje, atidarysime parodą „Misijų stotelės – lietuvių misionierių šimtmečio kelias“ Čiurlionio galerijoje, sužinosime daugiau apie **jėzuitų indėlį į Lietuvos istoriją**, skaniai pasivašinsime ir pabendrausime. Renginys nemokamas. Laukiame visų!

Prašome registruotis tel.: **630-243-6234** arba
el. paštu: **lithjesuit@hotmail.com**.

<http://draugokalendarius.org>

2 YR IRA 2.75%
3 YR IRA 3.00%

MOBILE BANKING | INTERNATIONAL WIRES
CREDIT/DEBIT CARDS | SAVINGS | CHECKING

310.828.7095 | info@clcu.org
www.clcu.org

Advokatas
VYTENIS LIETUVNINKAS
4536 W. 63 Street
Chicago, IL 60629
(Skersai gatvę nuo „Draugo“)
Tel. 773-284-0100
info@midwaylegal.com

www.draugofondas.org

Namams pirkti paskolos
duodamos mažais mėnesiniais
įmokėjimais ir prieinamais nušimčiais.
Kreipkitės į
Mutual Federal Bank,
2212 West Cermak Road.
Tel. (773) 847-7747

Žolinė Brighton Parke

Praėjusią savaitę Švč.
Mergelės Marijos Nekalto
Prasidėjimo pa-
rapijiečiai paminėjo
Marijos į Dangų Ėmi-
mo šventę (Žolinę).

Vilija Vakarytė

Iš k.: Liudas Kužmarskis, Viktoras Kelmelis, Joana Drūtytė, Salomėja Daulienė, Augustinas Tijūnėlis ir Vladė Mickonienė.
Ligitos Barniškienės nuotraukos

**Kviečiame dalyvauti istorinio Baltijos
kelio 30-mečio paminėjime**

BALTIJOS KELIAS

**2019 m. rugpjūčio 25 d.,
sekmadienį, 2 val. p. p.**
Buckingham Fountain – Grant Park
301 S. Columbus Dr., Chicago, IL 60605

1989 m. trijų Baltijos šalių žmonės, siekdami laisvės,
gyva grandine sujungė Vilnių, Rygą ir Taliną.

**Į šį sekmadienį, rugpjūčio 25 d., Čikagos centre vyksiantį Baltijos
kelio 30-mečio minėjimą galite nuvykti užsakytais autobusais:**

- ❖ Autobusas nuo Švč. Mergelės Marijos Nekalto Prasidėjimo bažnyčios Brighton Parke išvyks **11:30 val. r.**
- ❖ Autobusas nuo Švč. Mergelės Marijos Gimimo bažnyčios Marquette Parke – **12:30 val. p. p.** Kaina – 10 dol. vienam asmeniui

Savo mašinas galėsite palikti prie bažnyčios
Dėl registracijos skambinti
Audrai tel.: **773-776-4600** arba **773-860-7547**

- ❖ Autobusas nuo Pasaulio lietuvių centro Lemonte išvyks **12 val. p. p.** Kaina – 25 dol.
Vietas autobuse užsisakyti tel.: **630-257-8787**
- Prieš renginį bus galima nusipirkti suvenyrinius **Baltijos kelio marškinėlius**.
Kaina – 25 dol.

Pasidalinkite nuomone
www.facebook.com/draugolaikrastis